

AKTUALITĀTES TIESĪBU AKTOS

(01.04.2022. - 30.04.2022.)

SATURS

- ▶ Grozījumi Imigrācijas likumā
- ▶ Grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā
- ▶ Grozījumi Pilsonības likumā
- ▶ Grozījumi likumā “Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm”
- ▶ Grozījumi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā
- ▶ Grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā
- ▶ Grozījumi Civillikumā un likumā “Par atjaunota Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību”

GROZĪJUMI IMIGRĀCIJAS LIKUMĀ

PIEEJAMS ŠEIT

- ▶ Saeima 7. aprīlī atbalstīja par steidzamiem atzītos grozījumus Imigrācijas likumā, kas paredz līdz 2023. gada 30. jūnijam apturēt pirmreizējo termiņuzturēšanās atļauju izsniegšanu Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem.
- ▶ Vienlaikus noteikti izņēmumi, kad tomēr iespējams izsniegt termiņuzturēšanās atļaujas. Kā izņēmumi plānoti gadījumi, kas pamatoti ar ģimenes apvienošanos, starptautisko aizsardzību, nodarbinātību, studiju vai studiju prakses vajadzību, kā arī valsts interesēm vai humāniem apsvērumiem.
- ▶ Noteikts, ka uzturēšanās atļaujas izsniegšanu vai reģistrēšanu varēs atteikt arī gadījumos, kad kompetentas valsts iestādes konstatējušas, ka ārzemnieks publiski slavinājis, noliedzis vai attaisnojis genocīdu, noziegumu pret cilvēci, noziegumu pret mieru, kara noziegumu. Tas būs iespējams arī, ja konstatēts, ka ārzemnieks sniedzis būtisku finansiālu, materiālu, propagandisku, tehnoloģisku vai cita veida atbalstu personām vai valstīm, kas grauj vai apdraud demokrātisku valstu teritoriālo integritāti, suverenitāti un neatkarību, vai konstitucionālo iekārtu, vai arī pats ir veicis šādas darbības vai citādi rīkojies pretēji valsts drošības vai sabiedriskās kārtības un drošības interesēm. Šādas izmaiņas ieviestas arī attiecībā uz termiņuzturēšanās un pastāvīgo uzturēšanās atļauju anulēšanu.
- ▶ Vairāk lasiet BDO Law komandas sagatavotajā aprakstā [šeit](#).

GROZĪJUMI UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJU ATBALSTA LIKUMĀ

PIEEJAMS ŠEIT

- ▶ Saeima atbalstīja par steidzamiem atzītos grozījumus Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā, kas tostarp paredz izmaiņas, kas saistītas ar Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanu pašvaldībās.
- ▶ Grozījumi paredz, ka gadījumā, ja pašvaldība būs sasniegusi Ministru kabineta noteikto maksimālo Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanas skaitu, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests Ukrainas civiliedzīvotājus novirzīs uz vienu no tām pašvaldībām, kurā ir pieejams izmitināšanas atbalsts.
- ▶ Tāpat likums paredz, ka dokumentus vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai Ukrainas civiliedzīvotāji varēs iesniegt Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā, kas dokumentus nosūtīs Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei.
- ▶ Grozījumi likumā noteic arī izņēmumus attiecībā uz dokumentu legalizāciju. Gadījumā, ja personas rīcībā būs Ukrainā izdoti publiski dokumenti, kurus nepieciešams iesniegt vai uzrādīt kādās Latvijas institūcijās, attiecīgās institūcijas šādus dokumentus būs tiesīgas pieņemt bez to legalizācijas ar apliecinājumu (apostille). Savukārt, ja institūcijai būs pamatotas šaubas par iesniegtā dokumenta autentiskumu un ar citiem pasākumiem nebūs iespējams šaubas kļiedēt, institūcija būs tiesīga atteikt šāda dokumenta pieņemšanu.

- ▶ Izņēmums paredzēts arī gadījumā, ja personas rīcībā nebūs Ukrainā izdota publiska dokumenta un to no Ukrainas iestādēm nebūs iespējams saņemt, kā arī, ja personas rīcībā nebūs aktuāls civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinošs dokuments, bet būs Ukrainas PSR institūcijās izdots šāds dokuments.
- ▶ Likums noteic, ka Ukrainas iedzīvotājiem, kuriem pienākas zāļu vai medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācija, sešus mēnešus, sākot no 2022. gada 24. februāra, zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumus atbilstoši normatīvajiem aktiem segs pilnā apmērā kā patvēruma meklētājiem un trūcīgām personām.
- ▶ Pašvaldības kapitālsabiedrības vai kapitālsabiedrības, kurās pašvaldībai pieder vairāk par 50 procentiem kapitāldaļu, turpmāk varēs ziedot vispārējam atbalstam Ukrainas sabiedrībai mantas, kuru vērtība ir nulle eiro un kuras nav nepieciešamas kapitālsabiedrības saimnieciskajai darbībai, paredz likums.
- ▶ Tāpat ar likumu noteikts līdz šā gada 30.jūnijam no valsts budžeta segt piemaksas par virsstundu vai papildu darbu bāriņtiesu un pašvaldības sociālo dienestu darbiniekiem, kuri iesaistīti atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem.

GROZĪJUMI PILSONĪBAS LIKUMĀ

PIEEJAMS ŠEIT

- ▶ Grozījumi Pilsonības likumā paredz, ka Latvijas pilsonību varēs atņemt personām, kas atbalsta kara noziegumus vai citus starptautiski sodāmus noziegumus pret citu demokrātisku valsti.
- ▶ Latvijas pilsonību personai varēs atņemt, ja tā sniegusi būtisku finansiālu, materiālu, propagandisku, tehnoloģisku vai cita veida atbalstu valstīm vai personām, kuras ir veikušas darbības, tai skaitā genocīdu, noziegumu pret mieru, noziegumu pret cilvēci, kara noziegumu, kas grauj vai apdraud demokrātisku valstu teritoriālo integritāti, suverenitāti un neatkarību vai konstitucionālo iekārtu. Tāpat to varēs darīt gadījumos, ja persona pati ir piedalījusies iepriekš minēto darbību veikšanā. Informāciju par to, ka attiecīgā persona veikusi kādu no minētajām darbībām, sniegs valsts drošības iestādes. Lēmuma apstrīdēšana un pārsūdzēšana neapturēs tā darbību.
- ▶ Regulējums nepieciešams, lai nodrošinātu, ka Latvijas pilsonība netiek saglabāta personām, kuras veikušas un atbalstījušas darbības, kas nav savienojamas ar Latvijas kā demokrātiskas tiesiskas valsts vērtībām, neatbilst starptautiski saistošiem līgumiem, ir aizliegtas un nosodāmas, kā arī apdraud Latvijas un arī citu demokrātisku valstu teritoriālo integritāti, nacionālo drošību, konstitucionālo iekārtu.

GROZĪJUMI LIKUMĀ “PAR SAPULCĒM, GĀJIENIEM UN PIKETIEM”

PIEEJAMS ŠEIT

- ▶ Saeima 21. aprīlī pieņēma par steidzamiem atzītos grozījumus likumā “Par sapulcēm, gājieniem un piketiem”. Tie paredz aizliegt organizēt sapulces, gājienu un piketus tuvāk par 200 metriem no jebkura Latvijas teritorijā esoša padomju armiju vai tās karavīru uzvaru un piemiņu slavinoša pieminekļa.
- ▶ Aizliegts popularizēt un slavināt nacistiskā un komunistiskā režīma ideoloģiju saturošus notikumus, tai skaitā šo ideoloģiju pārstāvošu personu dzimšanas dienas, kauju un uzvaru atceres dienas, brīvu un neatkarīgu valstu teritoriju vai to daļu okupāciju slavināšanas dienas. Aizliegts izmantot arī militāru agresiju un kara noziegumus identificējošā stilistikā lietotus simbolus.
- ▶ Ar likuma grozījumiem paplašinātas arī pašvaldības tiesības aizliegt pasākuma norisi, nosakot, ka to varēs aizliegt arī gadījumos, ja tiek konstatēts, ka pasākuma rīkošana veicinās nacistiskās un komunistiskās ideoloģijas popularizēšanu, kara propagandu, militāru agresiju, naida un nesaticības vairošanu.

GROZĪJUMI ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU LIKUMĀ

PIEEJAMS ŠEIT

- ▶ Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei (NEPLP) būs tiesības noteiktos gadījumos pieņemt lēmumu par piekļuves ierobežošanu pakalpojumam pēc pieprasījuma. Elektroniskā plašsaziņas līdzekļa audiovizuāls pakalpojums pēc pieprasījuma ir pakalpojums, uz kuru attiecināma elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālā atbildība un kurš tiek sniegts pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma tā izraudzītajā laikā. Pieņemt lēmumu par piekļuves ierobežošanu būs iespējams gadījumos, kad pieņemts lēmums aizliegt pakalpojuma pēc pieprasījuma sniegšanu, pakalpojums tiek sniegts bez paziņojuma NEPLP vai pakalpojuma sniedzēju nav iespējams identificēt.
- ▶ Gadījumā, ja pakalpojums tiek sniegts bez paziņojuma NEPLP, padome varēs uzlikt pienākumu 15 dienu laikā pārtraukt pakalpojuma pēc pieprasījuma sniegšanu vai iesniegt paziņojumu par šāda pakalpojuma sniegšanu.
- ▶ Ja pakalpojuma sniedzēju nebūs iespējams noskaidrot, NEPLP būs tiesības liegt piekļuvi Latvijā pieejamām tīmekļvietnēm, kurās tiek sniegti Latvijas jurisdikcijā esoši pakalpojumi pēc pieprasījuma, uz laiku līdz 24 mēnešiem.
- ▶ Savukārt gadījumā, ja NEPLP konstatēs, ka ir izveidoti jauni pakalpojumi pēc pieprasījuma, kuri pēc būtības ir identiski un aizstāj tos, kuru darbība tikusi ierobežota, padomei būs tiesības pieņemt lēmumu ierobežot piekļuvi šiem pakalpojumiem, atkāpjoties no noteiktās kārtības attiecībā uz brīdināšanu. Šāda kārtība paredzēta arī gadījumos, kad izveidota tādas tīmekļvietnes kopija, kura tikusi ierobežota, pamatojoties uz to, ka tajā konstatēta prettiesiska televīzijas programmu retranslācija.

GROZĪJUMI DZĪVOKĻA ĪPAŠUMA LIKUMĀ

PIEEJAMS ŠEIT

- ▶ Ar grozījumiem Dzīvokļa īpašuma likumā citā redakcijā izteikts 15. pants, nosakot, ka dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesību subjekts, kas šī likuma 16. pantā noteiktās kompetences ietvaros var iegūt tiesības un uzņemties saistības, iegūt īpašuma un citas lietu tiesības, kā arī būt prasītāja un atbildētāja tiesā.
- ▶ Paredzēts, ka dzīvokļu īpašnieku kopība par tās saistībām atbild ar savu mantu. Ja dzīvokļu īpašnieki ar kopības kreditoru norēķinās tieši, par kopības saistībām atbilstoši savā dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram kopības kreditoram vispirms atbild dzīvokļu īpašnieki, kuri nav veikuši attiecīgos norēķinus.
- ▶ Dzīvokļu īpašnieku kopības sastāvā ir visi attiecīgās dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki. Ja uz dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esoša zemesgabala atrodas vairākas dzīvojamās mājas, dzīvokļu īpašnieku kopību veido visu šo dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieki.
- ▶ Ja dzīvojamā mājā esošie dzīvokļu īpašumi pieder vienai personai, tai ir likumā paredzētās dzīvokļu īpašnieku kopības tiesības un pienākumi.
- ▶ Likums papildināts ar 15.1, 15.2 un 15.3 pantu, kas attiecīgi definē dzīvokļu īpašnieku kopības pārstāvju tiesības un pienākumus, dzīvokļu īpašnieku kopības mantu, kā arī dzīvokļu īpašnieku kopības tiesības un pienākumus, veicot saimniecisko darbību vai nodarbinot fizisko personu.
- ▶ Savukārt 10. panta pirmā daļa papildināta ar 12. punktu, nosakot, ka dzīvokļa īpašnieka pienākums ir arī atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram nodrošināt finansējumu dzīvokļu īpašnieku kopības saistību izpildei pret trešajām personām.
- ▶ Pārejas noteikumi papildināti ar septīto punktu, kurā dzīvokļu īpašnieku kopībai, kas veic saimniecisko darbību vai nodarbina fizisko personu, kura nav reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicējs, paredzēts pienākums sešu mēnešu laikā no šī likuma 15.3 panta spēkā stāšanās dienas reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājam.

GROZĪJUMI CIVILLIKUMĀ UN LIKUMĀ “PAR ATJAUNOTA LATVIJAS REPUBLIKAS 1937. GADA CIVILLIKUMA ĢIMENES TIESĪBU DAĻAS SPĒKĀ STĀŠANĀS LAIKU UN PIEMĒROŠANAS KĀRTĪBU”

PIEEJAMS [ŠEIT](#) UN [ŠEIT](#)

- ▶ Lai nodrošinātu taisnīgāku un cilvēka izvēlēs brīvību respektējošāku tiesisko regulējumu, no 2022. gada 1. maija Civillikums paredz, ka laulība ir izirusi, ja laulātie vismaz gadu dzīvo šķirti (termiņš samazināts no trim gadiem uz vienu gadu).
- ▶ Kā norādīts likumprojekta “Grozījums likumā “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” ” anotācijā, ar grozījumiem tiek respektēta laulātā griba gadījumos, kad kāds no laulātajiem vēlas laulības attiecības izbeigt, un nav iespējama otra laulātā uzspiesta palikšana laulībā.
- ▶ Tāpēc, uzsverot privātpersonu gribu laulības jautājumu risināšanā, tiek izslēgtas arī tiesas tiesības lemt par papildu termiņiem samierināšanas nolūkā vai atteikumu šķirt laulību nepilngadīgo bērnu interesēs (izslēgta Civillikuma 74. panta otrā daļa un 76. pants).
- ▶ Grozījumi likumā “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību”, kas stājas spēkā vienlaicīgi ar grozījumiem Civillikumā, nosaka, ka laulības šķiršanas lietās, kuras nav izskatītas pēc būtības līdz 2022. gada 30. aprīlim, piemērojami Civillikuma 72., 74. un 76. panta noteikumi, kas stājas spēkā 2022. gada 1. maijā.
- ▶ Tas nozīmē - lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret laulības šķiršanas lietu dalībniekiem, jaunais regulējums tiks piemērots visās laulības šķiršanas lietās, neatkarīgi no tā, vai pieteikums iesniegts pirms minēto grozījumu spēkā stāšanās.
- ▶ Grozījumi Civillikuma 1075. pantā paredz iespēju izbeigt kopīpašumu, sadalot ēku ar dzīvojamajām telpām dzīvokļu īpašumos. Turklāt sadalīšana dzīvokļu īpašumos tiek noteikta kā primārais kopīpašuma dalīšanas veids, ja kopīpašuma dalīšanas strīds izcēlies starp dzīvojamās mājas kopīpašniekiem. Līdz šim šāda iespēja Civillikumā nebija noteikta.
- ▶ Lai mazinātu tendenci izmantot kopīpašumu domājamās daļas peļņas gūšanai, ja tas aizskar citu personu tiesības uz īpašumu un mājokļa neaizskaramību, grozījumi paredz ierobežojumu prasīt kopīpašuma dalīšanu bez svarīga iemesla agrāk nekā piecus gadus no īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā. Šī norma ir paredzēta, lai būtiski ierobežotu kopīpašuma reiderismu (nekustamā īpašuma domājamo daļu iegādāšanās izsolēs vai labprātīgos darījumos par salīdzinoši zemu maksu, bet vēlāka kopīpašuma izbeigšanas prasības celšana, kas ar augstu varbūtību nodrošina iespēju iegūt daudz lielāku vērtību nekā samaksātā summa par domājamām daļām).
- ▶ Civillikums papildināts ar 1074.1 pantu, ar kuru tiek paredzēta iespēja kopīpašnieku vairākumam prasīt tāda kopīpašnieka domājamās daļas atsavināšanu, kurš kaitē pārējiem, t. sk. traucē nekustamā īpašuma uzturēšanu, piemēram, nesaskaņojot būvprojektu nepieciešamo būvdarbu veikšanai, lai uzturētu ēku.

- ▶ Kopīpašnieka daļa atsavināma pārējiem kopīpašniekiem, atdodot šo daļu vienam vai vairākiem kopīpašniekiem ar pienākumu to atlīdzināt naudā vai pārdodot izsolē starp kopīpašniekiem (slēgtā izsolē). Ja neviens no pārējiem kopīpašniekiem neizsaka vēlmi iegūt atsavināmo daļu vai tiesai ir pamatotas šaubas par šādu atsavināšanas veidu piemērotību, tiesa noteic šo daļu pārdot atklātā izsolē.
- ▶ Ja kopīpašnieka daļu nav izdevies pārdot izsolē starp kopīpašniekiem, tā pārdodama atklātā izsolē.
- ▶ Civillikumā paredzēta iespēja, ka ne vienmēr kopīpašuma izbeigšana notiks attiecībā uz visu kopīpašuma priekšmetu, - būs iespēja rīkoties arī ar domājamo daļu, to atsavinot pārējiem kopīpašniekiem vai trešajām personām, piemēram, izsolē.



Lai uzzinātu, kā mēs varam palīdzēt Jūsu biznesam, aicinām sazināties ar mūsu ekspertu komandu, kura izstrādās Jūsu biznesa vajadzībām piemērotāko un efektīvāko risinājumu!

KONTAKTI SAZIŅAI

RAIVIS LEIMANIS
Juriskā departamenta vadītājs
raivis.leimanis@bdo.lv

Šī publikācija ir rūpīgi sagatavota, tomēr tā ir uzrakstīta vispārīgi, un tā ir jāuztver kā vispārīgs informatīvs materiāls, kas nav attiecināms uz nevienu konkrētu situāciju. Šo publikāciju nedrīkst lietot vai atsaukties uz to, lai vērtētu konkrētas situācijas, un jums nevajadzētu rīkoties saskaņā ar šajā publikācijā ietverto informāciju, neiegūstot iepriekšēju profesionālu konsultāciju.

© Visas autortiesības pieder AS BDO Law. Visas tiesības aizsargātas.